

משלי פרק ה פסוקים א-ו

- (א) בְּנֵי לְחֻמָּתַי הִקְשִׁיבָה, לְתַבּוּנָתִי הֵט אֲזַנְךָ:
(ב) לְשֹׁמֵר מִזְמוֹת, וְדַעַת שְׁפָתֶיךָ יִנְצְרוּ:
(ג) כִּי נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שְׁפָתַי זָרָה, וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶכְמָה:
(ד) וְאַחֲרֵיתָהּ מָרָה כְּלַעְנָה, חֲדָה כְּחָרָב פִּיּוֹת:
(ה) רַגְלֶיהָ יִרְדּוּת מוֹת, שְׁאוּל צַעְדֶיהָ יִתְמַכּוּ:
(ו) אֲרַח חַיִּים פֶּן תִּפְלֹס, נָעוּ מֵעַגְלֹתֶיהָ לֹא תִדְעַ:

ביאור הגר"א – משלי פרק ה פסוק א

בני לחכמתי הקשיבה כמ"ש למעלה שמתחילה צריך האדם ללמוד ולקבל מרבו ואח"כ יהגה להתבונן.

וידוע שלהתבונן ולידע הדבר על בוריו צריך הטיית אוזן יותר שלא יפול מדברי רבו שום דבר ארצה, לכן אמר מתחילה לחכמתי הקשיבה שהוא לקבל מרבו. לתבונתי להתבונן הדבר על בוריו הט אזנך יותר כנ"ל:

ביאור הגר"א – משלי פרק ה פסוק ב

לשמור מזמות הוא הפנימיות. ודעת שפתיך ינצרו הוא החצוניות. ואמר ינצרו כי דעת הוא ענף התבונה וכתוב תבונה תנצרכה (ונלע"ד שכונתו שמ"ש לשמור מזימות קאי אלמעלה כלומר שתהיה כוונתך בהחכמה ותבונה כדי לשמור אותך מזימות היינו לידע מה הוא העבירה שצריך לשמור את עצמו ועי"ז ודעת שפתיך ינצרו כלומר כל מה שיוודע לך תראה לחזור תמיד ולא לשכוח וכמ"ש למעלה על פסוק יראת ה' ראשית דעת חכמה ומוסר גו' ע"ש) והן נגד ג"ר (ר' ראשונות) חב"ד:

ביאור הגר"א – משלי פרק ה פסוק ג

כי נפת גו' לכן צריך לשמור מאוד החכמה והתבונה כי נפת גו' והם ישמרוך מן האשה זרה.

נופת תטופנה שלדבר מצוה קודם עשיית המצוה קשה עליו מאוד לילך אחר המצוה כי היצר הרע מכביד עליו, ומי שישבר אותו צריך לילך בפתח צר וקטן ולסבול היסורין ולהתגבר נגד מניעת היצר הרע;

ואח"כ בעת עשייתה ג"כ אין לו הנאה ממש ממנה בעה"ז,

והכל מחמת היצר הרע שמכביד עליו עבטיט' אבל האשה זרה נפת תטופנה בעת פיתוייה קודם עשיית העבירה וחלק משמן חכה בעת שיטעם מן העבירה הוא חלק

---

1. חבוקוק פרק ב פסוק ו: הֲלוֹא אֱלֹהֵי כָלָם עָלְיוּ מִשָּׁל יִשְׂאֹוּ וּמְלִיצָה חִידוֹת לוֹ וַיֹּאמֶר הוִי הַמְרַבָּה לֹא לוֹ עַד מָתִי וּמְכַבֵּד עָלְיוּ עֲבָטִיט: מצודת ציון חבוקוק פרק ב פסוק ו: עבטיט – כמו עב טיט ר"ל משא עבה של טיט:

משמן לחיך כמ"ש משחרב בית המקדש ניטל טעם ביאה וניתן לעוברי עבירה:

ביאור הגר"א - משלי פרק ה פסוק ד

ואחריתה מרה כלענה נגד הנפת תטופנה. חדה כחרב פיות הוא נגד חלק משמן חכה שהיא חלקה כחרב חדה בעל פיפיות שא"א ליגע בה כלל והן השלשה דברים שמשלמת גמול בעה"ז זורקת בו מרה ואח"כ ממית אותו ואמר פיפיות שממית מכל וכל בעה"ז ובעה"ב:

ביאור הגר"א - משלי פרק ה פסוק ה

רגליה ירדות מות שאול גו' אלו הב' כללי דינין שאחר מיתה והוא מות ושואל בסוד כרת ומיתה בעה"ז כן המות ושואל בעה"ב והן נגד מרה וחדה (ואמר רגליה ירדות מות ואצל שאול צעדיה יתמוכו ע"ד מ"ש עונותיו ילכדנו את הרשע ובחבלי חטאתו יתמך והיינו דעל עשה לא מענשין רק בעידנא ריתחא מענשין גם אעשה והיינו כאשר יש לו עבירות ל"ת אז עוונות שהן הל"ת ילכדנו את הרשע וכאשר יורד לגיהנם אז החבלי חטאתו שהן מ"ע יתמוכו אותו ואין מניחין אותו לעלות משם ועד"ז הוא ג"כ כי צעדיה הוא דק וקטן מרגל וזהו רגליה אותן ההולכין אחריה ממש בעבירות הן ירדות מות שאול צעדיה יתמוכו הם העבירות כגון עשה המה יתמוכו שלא יעלה משם) ואלו הב' הם נגד חכמה ותבונה והם ישמרוך מאלו ב':

ביאור הגר"א - משלי פרק ה פסוק ו

ארח חיים פן תפלס כלומר פן ח"ו תניח שתפלס ותכריע האשה זרה את הארח חיים ותלך קצת בדבר מועט אחריה נעו מעגלותיה סביבוביה ומעגלותיה שהן דרכיה ינעו אותך עד אשר לא תדע כלל איזהו הדרך חיים כמ"ש למעלה כל בואה לא ישובון והיינו מפני שלא ישיגון אורחות חיים: